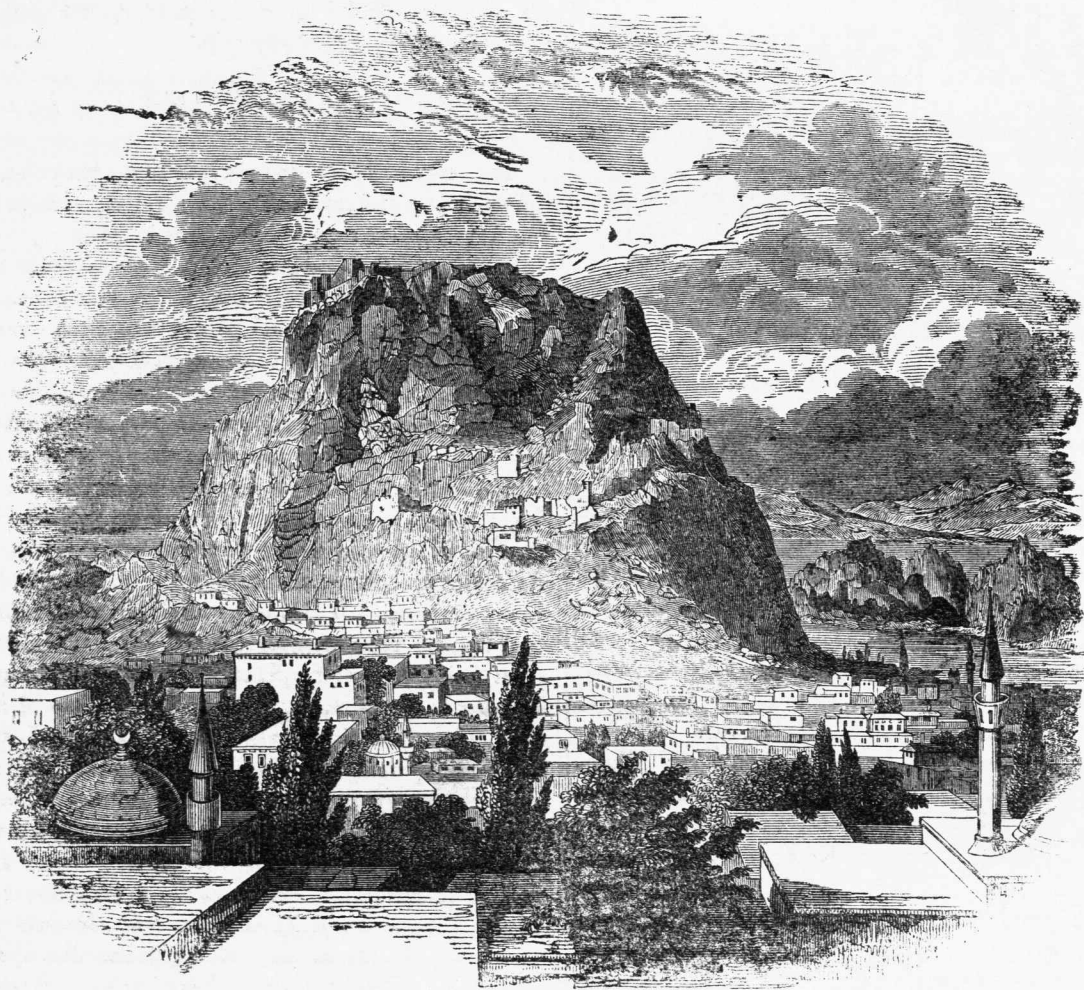

ΑΦΙΟΝ ΚΑΡΑ ΧΙΣΣΑΡ.

Θεωρία τῆς Πόλεως Ἀφίων Καρὰ Χισσάρ.

Ἡ ΠΟΛΙΣ τῆς Ἀνατολῆς Ἀφίων Καρὰ Χισσάρ ἀπέχει τῆς Κωνσταντινουπόλεως περὶ τὰ 180 μίλια κατ' εὐθεϊαν γραμμὴν τῆς Σμύρνης καὶ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους περὶ τὰ 200 μίλια· τοῦ δὲ λιμένος τῆς Ἀτταλείας 130 μίλια· κατὰ συνέπειαν, εἶναι τοποθετημένη εἰς τὸ κέντρον τῆς χερσονήσου, ἣτις γνωρίζεται κοινῶς ὑπὸ τὸνομα Ἑλλάσων ἢ Μικρὰ Ἀσία. Ὁ μέγας δρόμος, ὁ ἀπὸ Σμύρνης ἄγων εἰς τὴν Ἀρμενίαν, Γεωργίαν, Περσίαν, καὶ τὰς μετὰ τὸν Εὐφράτην συνορευούσας χώρας, διαβαίνει τὴν πόλιν ταύτην· συχνάζουν δὲ εἰς αὐτὴν καὶ αἱ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως συνοδοιπορίαι. Ἐντεῦθεν ὅλα σχεδὸν τὰ Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνήματα καὶ τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα, ὅσα διανέμονται πρὸς ἀνατολὰς καὶ νότον, περνῶσι διὰ τῆς Καρὰ Χισσάρ. Τοῦτο καθιστάνει αὐτὴν τόπον ἀρκετὰ σημαντικόν, καὶ μεγάλως συντείνει πρὸς αὐξήσιν τῆς βιομηχανίας τῶν κατοίκων· ἐπειδὴ αἱ διερχόμεναι αὐτὴν πολυάριθμοι συνοδοιπορίαι φέρουσι προϊόντα καὶ πραγματείας ἀπὸ μακρυνὰς χώρας, καὶ τὰ ἐργαστήρια ἐπομένως κατὰ

τρόπον ἄριστον ἀναπληροῦνται. Ὁ περιηγητὴς Niebuhr λέγει ὅτι εἰς αὐτὴν ὑπάρχουσι πλείότεραι λιθόκτιστοι οἰκίαι παρ' εἰς οἵανδήποτε ἄλλην πόλιν κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς· τὴν βελτίωσιν δὲ ταύτην ἀποδίδει εἰς τὴν ἀνωτέραν βιομηχανίαν τῶν κατοίκων. Τὰ ἐφίππεια, οἱ χαλινοὶ, καὶ αἱ πατήτριαι, τὰ εἰς Καρὰ Χισσάρ τότε κατασκευαζόμενα (1766–7), ἐξητοῦντο ἀπανταχοῦ τῆς Τουρκικῆς αὐτοκρατορίας. Ἡκμαζε δὲ καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν πυροβόλων καὶ σπαδιῶν, καὶ προσέτι ἐγίνετο ἀρκετὸν ἐμπόριον εἰς κόκκινον δέρμα, μολονότι δὲν ἐξισοῦτο μετὰ τὸ εἰς Διαρβεκὶρ καὶ εἰς Καϊσάρειαν κατασκευαζόμενον. Οἱ τάπητες χειροτεχνοῦνται ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐδῶθεν τῆς Καρὰ Χισσάρ· ἀλλὰ καὶ αὕτη δίδει μάλιστα καλλιτεχνήματα καὶ περιστρώματα ὡς σταθερὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας τῆς. Ἐκ τῆς καλλιεργουμένης εἰς τὴν περίχωρον μεγάλης ποσότητος ὀπίου καλεῖται γενικῶς Ἀφίων Καρὰ Χισσάρ. Ὅτε ὁ Niebuhr τὴν ἐπεσκέφθη, ἐξηκρίβωσεν ὅτι 180 φορτία ἡμίωνων ἐξήγοντο κατ' ἔτος· μεγίστη ποσότης,

όποταν στοχασθῶμεν ὅτι τὸ εἶδος αὐτὸ ἀναλίσκεται κατὰ λεπτότατα μερίδια.

Ἡ τοποθεσία τῆς πόλεως εἶναι περίεργος. Μεγάλοι καὶ γυμνοὶ βράχοι ἀνυψοῦνται ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους, ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου σειρά ὑψηλῶν, εὐκάρπων, ἀμπελοφύτων λόφων. Ἡ περιφέρεια τῆς πόλεως εἶναι σχεδὸν τρία μίλια· περιέχει δέκα τζαμιά, ὁ δὲ πληθυσμὸς λέγεται ὅτι ὑπερβαίνει 50,000. Τὸ φρούριον εἶναι τοποθετημένον εἰς τὴν κορυφὴν ἀποτόμου βράχου, τοῦ ὁποίου τὸ κατὰ κάθετον ὕψος εἶναι σχεδὸν 250 πηχῶν. Ὁ Niebuhr μετὰ δυσκολίας ἀνέβη εἰς τὴν κορυφὴν, ὅπου εὗρηκε τεῖχος μὲ στρογγύλους πύργους ὠχυρωμένον, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἦσαν παλαιὰ τινα σιδηρὰ κανόνια καὶ ἀρχαῖα ὅπλα. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ὕδατος δεξαμεναί, μέρος μὲν λιθόκτιστοι, μέρος δὲ λελατομημέναι ἐκ τῆς πέτρας, καὶ βαθύ τι φρέαρ. Ἄν εἶχεν ὕδωρ καὶ ζωτροφίας, ἤθελεν εἶσθαι ἀκαταμάχητος ἡ φύσει ὀχυρὰ ἀκρόπολις αὕτη. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐκτίσθη, ὥστε νὰ χρησιμεύῃ κάποτε μόνον ἐν καιρῷ ἀνάγκης. Τὰ δυτικὰ μέρη τῆς Ἀσίας πολλάκις ὑπῆρξαν τὸ στάδιον τῆς μάχης εἰς ἀνταγωνιζομένας δυνάμεις· τόπος δὲ, ὁποῖος τὸ φρούριον τοῦτο, πιθανὸν ὅτι ἀνηγέρθη ὡς τὸ τελευταῖον καταφύγιον τῶν ἡττωμένων. Βάρβαροι πρῶτον ἐλεηλάτησαν τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἔπειτα δὲ εἰς διάστημα διακοσίων ἐτῶν ἤρχον οἱ Πέρσαι. Οἱ διάδοχοι τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, συστήσαντες Ἑλληνικὰ βασίλεια, ἔδωκαν βαθμὸν τινα εἰρήνης εἰς τὴν χώραν ταύτην· τὰ δὲ ὀνόματα τῶν ἀρχαίων ἐπαρχιῶν τῆς, (οἷον Φρυγία, Γαλατία, Καππαδοκία, Κιλικία, Λυκία, Λυδία, Μυσία, Βιθυνία, Καρία, καὶ Παμφυλία), εἶναι οἰκειότερα εἰς ἡμᾶς παρ' αἱ μετέπειτα γενόμεναι διαυρέσεις. Ὑπὸ τὴν Ῥώμην, ἡ Μικρὰ Ἀσία ἐχαίρετο τὴν ἀνάπαυσιν, τὴν ὁποίαν ἡ σιδηρὰ χεὶρ τῆς αὐτοκρατορικῆς δυνάμεως ἐπέβαλεν εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς· ἀλλὰ τὸ ἐμπόριον καὶ αἱ βιωτικαὶ τέχναι ἤκμαζον μάλιστα εἰς τοῦτο τοῦ χρόνου τὸ διάστημα. Ἐπομένως κατὰ τὴν παρακμὴν τῆς Ῥωμαϊκῆς μεγαλειότητος ἠκολούθησεν ἡ ἐπιδρομὴ τῶν ἀνατολικῶν ἐθνῶν, καὶ τέλος οἱ Τοῦρκοι ἐγίναν οἱ κρατοῦντες. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας σύγκειται ἀπὸ διάφορα γένη. Ἡ ἑκτασις τοῦ παραλλίου καὶ ἡ προσέγγισις εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔκαμαν αὐτὴν νὰ ἐκλεχθῇ ὡς ἡ τοποθεσία Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν, αἵτινες μεγάλως ἤκμασαν, καὶ ἀφῆκασιν τὴν ἐπιβρόχην τῶν κατ' ὅλην τὴν παραθαλασσίαν τοῦ Αἰγαίου. Εἰς τὰς πόλεις εὐρίσκονται Τοῦρκοι, Ἕλληνες, Ἀρμένιοι, καὶ Ἑβραῖοι. Οἱ λοιποὶ τῶν κατοίκων ἐμποροῦν νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τὸ κυριώτερον εἰς νομαδικὴν κατάστασιν, καίτοι διάφοροι τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς ἐξεις. Ὁ φυσικὸς χαρακτῆρ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐξηγεῖ μέχρι τινὸς τὴν ὑπαρξίν ἑτερογενοῦς πληθυσμοῦ. Αἱ διάφοροι ἀποικίαι, καὶ οἱ κατὰ καιροὺς διαβάντες αὐτὴν ἡ μονίμως ἐπὶ τῶν χωμάτων αὐτῆς συστηθέντες δορικτήτορες, πολὺ συνεισέφεραν εἰς τὴν ποικιλίαν ταύτην· ἐνῷ, ἐξ ἄλλου μέρους, αἱ ἐπὶ

τῶν ὁρέων ὀχυροὶ τόποι ἔδωκαν σκέπην καὶ προστασίαν εἰς τινὰς τῶν κατοίκων, οἱ ὁποῖοι κατὰ συνέπειαν ἐφύλαξαν ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά.

ΑΝΑΓΚΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΝ ΤΑΣ ΦΥΣΙΚΑΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ.

ΟΤΙ αἱ δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου καταλλήλως μὲν ἐξασκούμεναι βελτιοῦνται, ἀδρανεῖς δ' ἀφινόμεναι σχεδὸν ἀπονεκροῦνται καὶ καταντῶσιν ἀνωφέλῃτοι, γίνεται δῆλον ἐκ πολλῶν παραδειγμάτων. Ὁ εὕρισκόμενος εἰς θέσιν, ὅπου οἰαδήποτε δυνάμεις αὐτοῦ δραστηρίως ἐνασχολεῖται, παρατηρεῖ μετ' ὀλίγον ὅτι ἐκτείνεται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, καὶ ὅτι ἀπαιτεῖ μεγαλητέραν εὐρυχωρίαν ἐντὸς τῆς ὁποίας νὰ περιστρέφεται, παρ' ἐνῷ ἦτον ἀγύμναστος καὶ ἀπαίδευτος. Οἱ κωφάλαοι πασίγνωστον ὅτι γενικῶς παρατηροῦσι μὲ ταχύτητα καὶ ἀκρίβειαν· ὁ τυφλὸς ἔχει μεγάλην ὀξυνοκοίαν, καὶ ἀφῆν διακριτικωτάτην, καθὼ ἡναγκασμένος ὢν συχνότερον νὰ ἐξασκῇ τὰ τῆς ἀκοῆς καὶ τῆς ἀφῆς αἰσθητήρια. Αἱ σωματικαὶ δυνάμεις ἐπιδέχονται βελτίωσιν ἐξίσου ὡς αἱ νοητικά. Τοῦτο δὲ μεγάλως συντείνει εἰς καλητέρευσιν καὶ τελειοποίησιν τῶν ὠφελίμων τεχνῶν· καὶ εἶναι ἡ ἀρχή, ἐξ ἧς πηγάζουν αἱ ὠφέλειαι τοῦ καταμερισμοῦ τῆς ἐργασίας, ὅστις παράγει πλοῦτον διὰ τῆς ἀποφυγῆς περιττοῦ κόπου—περιττοῦ, ἐπειδὴ ὅταν εἰς μόνος καταγίνεται εἰς πᾶν ὅ, τι ἀπαιτεῖται πρὸς τελείωσιν τεχνουργήματός τινος, προχωρεῖ πολὺ βραδύτερον παρ' ὅποταν ἐκ πολλῶν συνηνωμένων χειροτεχνῇ ἕκαστος μοναδικόν τι μέρος, καὶ οὕτως ἀποκτᾷ ἐμπειρίαν, ἥτις εὐκολύνει καὶ ταχύνει τὰς ἐργασίας του. Ἡ διὰ τῆς καλλιέργειας ἑκτασις τῶν νοητικῶν δυνάμεων παραλληλίζεται μὲ τὴν εἰς πολλὰ βιομηχανικὰ ἐπιτηδεύματα γεννωμένην αὔξησιν τοῦ σωματικοῦ συστήματος. Μυῶδεις βραχίονες διακρίνουσι τὸν κωπηλάτην, ἐνῷ διὰ τὴν ἀγυμνασίαν αἱ κνήμαι αὐτοῦ δὲν εἶναι ἀναλόγως ἀνεπτυγμέναι. Ὡς πρὸς δύο τῶν δυνάμεων, τὴν ὄρασιν καὶ τὴν ἀκοήν, ἐμπορεῖ τις νὰ στοχάζεται ὅτι ὁ ἀνθρώπος οὔτε μᾶλλον οὔτε ἥττον δύναται νὰ πράττῃ παρὰ νὰ βλέπῃ καὶ ν' ἀκούῃ, καὶ ὅτι αἱ δυνάμεις αὗται, ἀκουσίως γυμναζόμεναι, δὲν ἐπιδέχονται βελτίωσιν. Ἀλλὰ πόσον κατωτέρα ἡ ἀπόλαυσις τῶν ὀκνηρῶς θεωρούντων ἀντικείμενα τὰ πλεόν περισπούδαστα χωρὶς νὰ λαμβάνωσιν ἐκ τῆς θεωρίας νοητικὴν τινα τέρψιν, παραβαλλομένη μὲ τὴν πληθύν τῶν διαλογισμῶν, ὅσους τὰ αὐτὰ ἀντικείμενα γεννῶσιν εἰς τὸ καλλιεργημένον πνεῦμα! Ὁ μὲν λαμβάνει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ καὶ τῆς ποικιλίας τῶν ἡχῶν τὴν μεγαλητέραν ἡδονήν, ὁ δὲ μόλις αἰσθάνεται τὴν ἁρμονίαν καὶ τὸ κάλλος τῶν. Ἡ ἀμέλεια οἰασδήποτε δυνάμεως ἐπιφέρει τὴν ἰδίαν τῆς ποινὴν· καὶ τῶντι δυσκόλως ἐμπορεῖ τις νὰ παιδευθῇ βαρύτερον. Οὐχὶ μόνον ξένας διαλέκτους, ἀλλὰ καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μητρικὴν γλῶσσαν συμβαίνει νὰ λησμονήσῃ τις, ἂν πολλοὺς χρόνους τὴν παραμελήσῃ· τοῦτο δὲ παράδειγμα μεταξὺ